

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии Шурои диссертатсионии 6D.KOA-019 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон оид ба диссертатсияи Шарифзода Раҳматулло Файзулло дар мавзӯи «Ҷавобгарии ҷиноятӣ барои дар хатар монондан мутобиқи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 12.00.08 – Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминалогия; ҳуқуқи иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ

1. Таҳқиқоти диссертатсионии Шарифзода Р.Ф. фарогирандаи ҷанбаҳои назариявӣ, қонунгузорӣ ва амалии «Ҷавобгарии ҷиноятӣ барои дар хатар монондан мутобиқи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон» мебошад, ки дар марҳилаи кунунӣ муҳраи бештарро пайдо намудааст. Зеро, баъди соҳибистиқлол гардидани Чумҳурии Тоҷикистон дар ҳаёти сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангии кишвар тағйироти кулӣ ба амал омад, ки ба сиёсати ҳуқуқии ҷиноятӣ Чумҳурии Тоҷикистон бетаъсир намонд. Чумҳурии Тоҷикистон ҳамчун давлати ҳуқуқбунёд бо риояи принсипи инсондустӣ, ки бунёди ҷомеаи шаҳрвандӣ эътироф шудааст, таваҷҷуҳи бештар зоҳир менамояд. Аз ин рӯ, дар Конститутсияи Чумҳурии Тоҷикистон инсон, ҳуқуқ ва озодиҳои ӯ арзиши олӣ эътироф гардида, ба ҳимояи ҳамаҷонибаи ҳуқуқи ҷиноятӣ таъмин гардидааст. Дар ин равиш, бо дарназардошти танзими муносибатҳои ҷамъиятӣ дар шароити кунунӣ зимни таҳияи қонунгузори ҷиноятӣ ҳифзи манфиатҳои шахсият, ҷомеа ва давлат аз таҳдидҳои ҷинояткорона дар мадди аввал қарор гирифтаанд.

Бо дарназардошти ин, дар шароити муосир ҳолатҳои гуногуни таҳдиди хатар ба ҳаёт ва саломатии инсон вучуд доранд, ки муҳолифи меъёрҳои Конститутсияи Чумҳурии Тоҷикистон ва қонунгузори ҷиноятӣ мебошанд ва барои содир кардани ин гуна кирдорҳои Қонуни ҷиноятӣ ҷавобгарӣ муқаррар намудааст. Ба чунин ҳолатҳо кирдорҳои мазкур мисол шуда метавонанд: вайрон кардани қоидаҳои ҳаракат дар роҳ аз ҷониби иштирокчиёни он (масалан, истифодаи телефони мобилӣ, гушмонакҳо ва ғайра), муомилоти бозичаҳои пастсифат, иҷроӣ номатлуби уҳдадорихо аз ҷониби падару модар ва ё шахсони онҳоро ивазкунанда, вобаста ба нигоҳу бини ноболиғ, ҷалби ноболиғон ба меҳнат ва ғайра.

Яке аз чунин ҳолатҳое, ки метавонад таҳдиди хатарро ба ҳаёт ва саломатии инсон расонад, истифодаи телефони мобилӣ ва гушмонакҳо ба ҳисоб меравад. Мутахассисони соҳа дар баробари ҷанбаҳои мусбат, паҳлуҳои манфии истифодаи телефонҳои мобилӣ ва гушмонакҳоро

муайян кардаанд. Махсусан, барои иштирокчиёни ҳаракат дар роҳ, дар мисоли ронандагон, пиёдагардон ва дучархаронҳо, ки метавонанд ба ҳолати садамавӣ гирифта шаванд ва дар натиҷа, хатар ба ҳаёти худ ва дигар иштирокчиёни ҳаракат дар роҳро ба вуҷуд оранд. Мутаассифона, дар аксари ҳолатҳо ронандагон ба қойе, ки ба қабрида ёрии аввалини тиббӣ расонанд ё ба беморхона интиқол диҳанд, аз қойи ҳодиса фирор мекунанд, ки ин метавонад ба ҳаёт ва саломатии қабрида зарари қиддӣ ворид намояд. Аз ин рӯ, омӯзиши қиёмати дар хатар монандан (м. 127 ҚҚ ҚТ) ва паҳлуҳои дигари он барои амалия ва назария мубрам ба ҳисоб меравад.

Дар баробари дастовардҳои зиёди назариявӣ амалӣ, дар баъзе аз қисматҳои қонунгузори амалкунандаи қиёмати оид ба ҷавобгарии қиёмати барои дар хатар монандан ҳанӯз нуқсонҳо мавҷуданд, ки таҳқиқоти алоҳидаро тақозо менамоянд. Ҳолати имрӯза ва дурнамои рушди минбаъдаи қонунгузори қиёмати оид ба ҷавобгарии қиёмати барои дар хатар монандан, аз мубрамии бештари мавзӯи таҳқиқшаванда дарак медиҳад.

Ҳамчунин, аз таҳлил ва баррасии диссертатсияи Шарифзода Р.Ф. чунин ҳулоса намудан мумкин аст, ки он дар ҳамбастагӣ бо омӯзиши таҷрибаи судӣ оид ба татбиқи ҷавобгарии қиёмати барои дар хатар монандан ба анҷом расида, диссертант мушкилиҳоеро, ки ба масъалаи мазкур дар марҳилаи муосири инкишофи ҷомеа монеа эҷод мекунанд, ошкор намуда, пешниҳодҳо ва тавсияҳои мушаххаси илман асоснокро ироа менамояд.

Гуфтаҳои болозикр бори дигар шаҳодат аз он медиҳанд, ки дар замони имрӯза омӯзиши паҳлуҳои назариявӣ, қонунгузорӣ ва амалии ҷавобгарии қиёмати барои дар хатар монандан мубрам буда, саривақтӣ будани таҳқиқоти диссертатсионии унвончуро исбот менамоянд.

2. Диссертатсия таҳқиқоти илмии анҷомёфта буда, аз тарафи муаллиф мустақилона навишта шуда, дорои ягонагии дохилӣ мебошад. Натиҷа, нуқтаҳои навгонӣ ва илмии барои химоя пешниҳодшуда метавонанд дар назария, тақмили қонунгузорӣ, баргараф намудани мушкилоти таҷрибаи судӣ дар ин самт ва раванди таълим ба таври фаррох истифода шаванд, ки онҳо саҳми шахсии муаллифи диссертатсияро нишон медиҳанд. Бинобар ин, қайд намудан имконпазир аст, ки диссертатсия ба талаботи бандҳои 31 ва 33 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, тахти №267 тасдиқ шудааст, мутобиқат мекунад.

3. Мавзуъ ва мазмуни таҳқиқот бо шиносномаи ихтисоси 12.00.08 – Ҳукуки ҷиноятӣ ва криминология; ҳукуки иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ мувофиқ буда, ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-019, ки мувофиқи фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳукуки қабули диссертатсияхоро барои ҳимоя дорад, пешниҳод шудааст.

4. Натиҷаҳои асосии таҳқиқот дар 8 мақолаҳои илмӣ, аз ҷумла 4 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъби расонида шудаанд, ки онҳо фарогирандаи мазмун ва моҳияти диссертатсия мебошанд. Теъдоди маводи ҷопшуда ба банди 35 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ гардидааст, мувофиқ мебошад.

5. Дар таҳқиқоти диссертатсионии Шарифзода Р.Ф. истифодаи мавод бидуни иқтибос ба муаллиф ё маъхаз мавҷуд набуда, ҳамаи сарчашмаҳои истифодашуда бо ишора ба муаллиф ё маъхаз тавассути иқтибос ба расмӣ дароварда шудаанд, ки аз ҷиҳати шудани банди 37 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ гувоҳӣ медиҳад.

6. Дар рисолаи илмӣ ва дигар ҳуҷҷатҳои пешниҳоднамудаи Шарифзода Р.Ф. маълумоти ғайрисиҳеҳ дида намешавад.

Банди 61-и Низомномаи Шурои диссертатсиониро, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ гардидааст, ба роҳбарӣ гирифта, комиссия пешниҳод менамояд:

1. Диссертатсияи Шарифзода Раҳматулло Файзулло дар мавзӯи «Ҷавобгарии ҷиноятӣ барои дар хатар мондан мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 12.00.08 – Ҳукуки ҷиноятӣ ва криминология; ҳукуки иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-019 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон пешниҳод шудааст, барои ҳимоя қабул карда шавад.

2. Муқарризони расмӣ аз рӯи диссертатсия шахсони зерин таъин карда шаванд:

Абдуҳамитов Валиҷон Абдуҳамитович – профессори кафедраи ҳуқуқи ҷиноятӣ Донишгоҳи славянии Россия-Тоҷикистон, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ;

Зокирзода Зафар Хайрулло – муовини ректор оид ба корҳои таълими Донишқадаи омӯзгории Тоҷикистон дар ноҳияи Рашт, номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент.

3. Ба ҳайси муассисаи пешбари диссертатсия – Муассисаи давлатии таълимии таҳсилоти олии касбии «Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон» таъин карда шавад.

4. Барои нашри эълон оид ба ҳимояи минбаъда ва чойгир намудани автореферат дар сомонаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

5. Барои чопи автореферат бо ҳукуки дастнавис иҷозат дода шавад.

6. Санаи ҳимоя 30 декабри соли 2023 соати 14:00 таъин карда шавад.

Раиси комиссия:

доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент,
аъзои Шурои диссертатсионӣ

Зоир Ҷ.М.

Аъзои комиссия:

доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент,
аъзои Шурои диссертатсионӣ

Азизода У.А.

Аъзои комиссия:

номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент,

Ҷалолов Х.Ғ.

10.10.2023